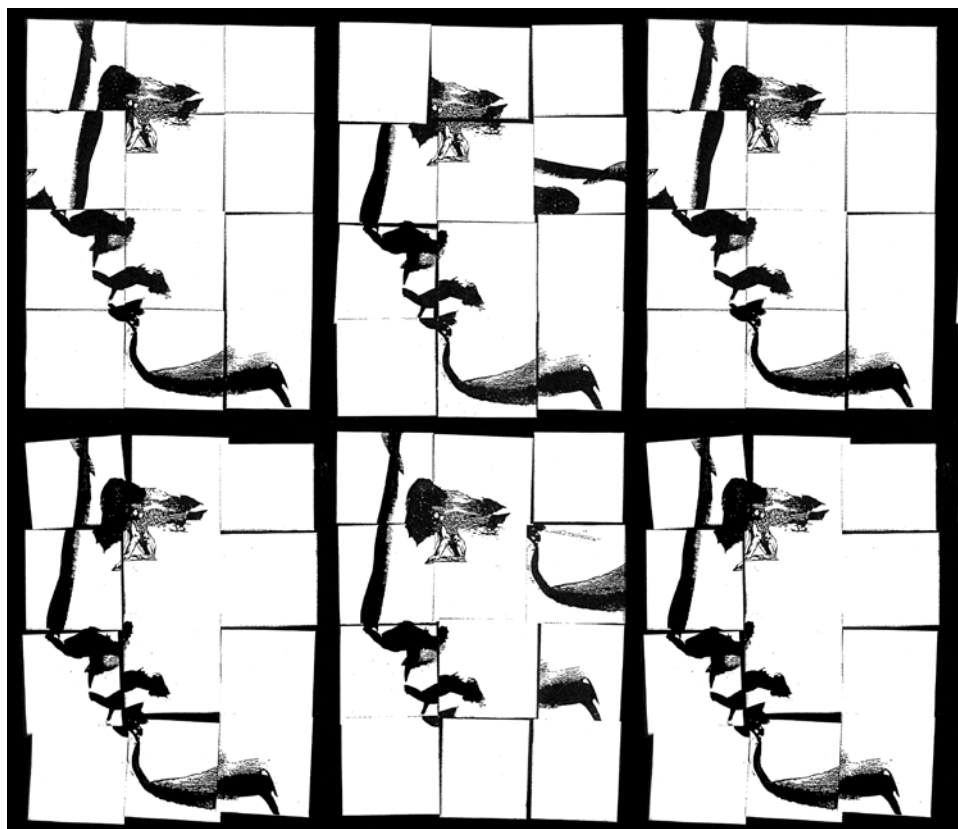

HUMANIST- OCH TEOLOGDAGARNA
11–12 april 2008

Norm & normalitet

LUNDS UNIVERSITET

Norm och normalitet

Området för humaniora och teologi inbjuder till humanist- och teologdagar 2008. Vi känner oss uppmuntrade av fjolårets succé då fler än 1200 personer besökte våra föreläsningar, panelsamtal och diskussioner. På nytt får allmänheten och gymnasister träffa äldre och yngre forskare verksamma inom våra två fakulteter och åtta institutioner.

Fredag–lördag 11–12 april 2008 genomförs för andra gången gemensamma humanist- och teologdagar – HT-dagarna. De två fakulteterna har mycket gemensamt i utbildning och forskning. Både studenter och lärare använder sig av tvärvetenskapliga perspektiv i studiet av människans villkor. Tre av områdets nya forskare (postdokare) har en inriktning som direkt anknyter till temat för årets HT-dagar.

Norm och normalitet är ett tema som kan beröra det mesta av vad humanister och teologer sysslar med. Och som kan beröra oss alla! ”Är du riktigt normal?” Vad är riktigt och vad är normalt? Att eller att inte överensstämma med genomsnittet eller det önskvärda är inte bara de ungas problem. Om normer varken är sanna eller falska är inte bara en akademisk fråga.

HT-dagarna äger rum på Språk- och litteraturcentrum, (SOL-centrum) Helgonabacken, Lund. Här får du möta välrenommerade forskare och yngre stjärnskott. *Var Jesus normal? Normala svenskar, finns dom?*

Studenternas engagemang inom fakulteterna är stort. Också i år inbjuder studenterna till MidnattsSOL på fredagskvällen.

Årets Rausingföreläsare är professor *Suzanne Schlyter*, en av Europas främsta språkinlärningsforskare med inriktning på franska.

HT-biblioteken har under dagarna en bokloppis i SOL-centrums foajé. Där kommer böcker från ämnena inom humaniora och teologi att säljas, dubletter och äldre kurslitteratur.

Varmt välkommen till Humanist- och teologdagarna 2008!

Fredrik Lindström

Dekanus för Centrum för teologi och religionsvetenskap

Greger Andersson

Dekanus för Historisk-filosofiska sektionen

Eva Wiberg

Dekanus för Språk- och litteraturvetenskapliga sektionen

Rausingföreläsning i Lund

**”Och sen en hund såg det”
– om norm och normalitet hos flerspråkiga barn**

Lördagen den 12 april kl. 12.00

Språk- och litteraturcentrums hörsal, Helgonabacken

Arets Rausingpristagare, *Suzanne Schlyter* (1944), är en av Europas främsta språkinlärningsforskare med inriktning på franska. Under sin forskargärning, som startade för 38 år sedan i Paris och nu bedrivs inom ramen för professuren i romanska språk vid SOL, har hon studerat franska språket ur många synvinklar: från avhandlingen i tyska Konstanz som handlade om franska adverb ur ett generativt perspektiv till studier av syntax, lexikon, tempus och aspekt i franska som första- och andraspråk och hos tvåspråkiga barn. Forskningen har också befrämjat undervisningen. Under den senaste femårsperioden har hon med andra forskare utarbetat så kallade inlärningsgångar som ger indikationer på när vissa språkliga fenomen kan anses ha lärts in hos den som lär sig franska.

Dessa inlärningsgångar har nu kommit att användas i undervisningen. Suzanne Schlyter är alltid engagerad i sin undervisning och handledning och hennes förmåga att entusiasmera såväl rena nybörjare som forskarstuderande omtalas i varma ordalag år efter år i kursutvärderingar. Efter många års forskning vid universiteten i Konstanz, Stockholm och Hamburg kom hon 1991 till Lund. Under de första tio åren vid före detta romanska institutionen kom hon att förnya forskarutbildningen i såväl franska som italienska och rumänska. Hon har fört ett tiotal doktorander och en handfull licentiander i franska, italienska, rumänska och tyska fram till examen.

Suzanne Schlyter har ett brett kontaktnät både bland romanister och allmänlingvister, i Norden och internationellt. Hon är dessutom en särledes flerspråkig person och starkt engagerad i det flerspråkiga Europa. De senaste åren har hon arbetat aktivt med att få till stånd flerspråkiga skolor i Sverige. Så startade för ett antal år sedan ”Bilingual Montessori School in Lund” (BMSL). Nu bedriver Suzanne Schlyter forskning kring svensk-franska tvåspråkiga barn och svenska barn som lär sig franska vid 4–5 års ålder bland annat i Lundaskolan. Årets Rausingpristagare utgår från flerspråkiga barns och vuxnas norm i förhållande till enspråkigas norm, ett ytterst angeläget och aktuellt forskningsområde inte minst med tanke på att 2008 utnämns till det internationella språkåret!

I samband med Rausingföreläsningen bjuder vi på musik av *Lo-visa Hallander* (flöjt), *Per Stattin* (piano) och *Noriko Andersson* (piano) som går kursen Kammarmusikalisk interpretation på Institutionen för konst- och musikvetenskap. Kursen är ett samarbete mellan Odeum och Avdelningen för musikvetenskap.

FREDAG 11 APRIL

09.00–09.45

- Språk- och litteraturcentrums hörsal

Udda, skevt eller queert?

Finns det någon norm eller normalitet i litteraturen?

Bibi Jonsson

Bibi Jonsson är docent i litteraturvetenskap och verksam som forskare och lärare på SOL-centrum. Hennes forskning är framför allt inriktad på feminism och genusfrågor. Begreppet *skevt* har introducerats som ett utvidgat queerbegrepp för att omfatta även andra normbrott än dem som bryter mot heteronormativiteten. En läsare kan anlägga en skev blick på texten och texten i sig kan förmedla ett skevt perspektiv. Det skeva kan finnas i språket, i gestaltningen eller i det etiska eller estetiska grundantagandet. Det skeva sätter normaliteten i gungning. Med utgångspunkt från detta nya begrepp föreslår hon ”skeva” läsningar av traditionella och nya texter.

- Sal A129b

Är livet en specialeffekt?

– Om vårt begär efter upplevelser genom bilder, från antiken till framtiden

Max Liljefors

Max Liljefors är filosofie doktor vid Avdelningen för konsthistoria och visuella studier. Han disputerade 2002 med avhandlingen *Bilder av Förintelsen – mening, minne, kompromettering* och forskar och undervisar om videokonst, konstteori, modern konst och visuell kultur.

10.00–10.45

• Språk- och litteraturcentrums hörsal

Om sambandet retorik – etik

Anders Sigrell

Anders Sigrell tillträder den 1 juli Christian W. Janssons professur i retorik. Föreläsningen kommer att söka svar på frågan om sambandet retorik – etik, samt hur det kommer sig att retorik numer har blivit så populärt att det privata näringslivet väljer att donera medel för att finansiera en professur i ämnet.

• Sal A129b

Språkliga normer – ska vi älska eller hata dom?

Ulf Teleman

Ulf Teleman är professor emeritus i svenska språket. Han har länge sysslat med frågor rörande språkvård och språkpolitik, bland annat som ordförande för Svenska språknämnden under många år. Normer handlar om rätt och fel, inte om bra eller dåligt. Många älskar normer, andra ser dem mest som särskilt lömska former för andligt förtryck. Men kan man tänka sig ett standardspråk utan normer, kan man tänka sig ett mänskligt språk överhuvudtaget utan normer?

11.00–11.45

• Språk- och litteraturcentrums hörsal

Var Jesus normal?

Samuel Byrskog

Samuel Byrskog är professor i Nya testamentets exegetik vid Centrum för teologi och religionsvetenskap (CTR). Han var tidigare professor i samma ämne vid Göteborgs universitet och har forskat om hur man i den första kristna tiden bevarade och bearbetade traditioner från och om den historiske Jesus. I sin föreläsning diskuterar han om Jesus var normal utifrån sin samtids förväntningar och på vilket sätt hans mest extrema uttalanden och märkliga handlingar kan tolkas.

- Sal A129b

Språk och social kontext: Hur är man artig på japanska?

Lars Larm

Lars Larm är universitetslektor i japansk språkvetenskap vid SOL-centrum. Han disputerade på en avhandling i japansk lingvistik vid University of Oxford. Föreläsningen fokuserar på användningen av grammatiskt uttryckta artighetsnivåer samt sociala uttryck och fraser. Lars ger exempel på hur fel det kan bli när japaner och icke-japaner ska göra en så enkel sak som att hälsa på varandra.

13.00–13.45

- Språk- och litteraturcentrums hörsal

En moralisk historieskrivning utan moralism

Anders Jarlert och Klas-Göran Karlsson

Anders Jarlert är professor i kyrkohistoria vid CTR och redaktör för *Kyrkohistorisk årsskrift*. Hans forskning rör sig mellan reformation och nutid, med tyngdpunkt i kyrka och nationalsocialism.

Klas-Göran Karlsson är professor i historia och ordförande i Nationella forskarskolan i historia vid Lunds universitet. Forskningsintressena sträcker sig från bruk av historia till terror och folkmord i det moderna samhället. Samtalet mellan Anders Jarlert och Klas-Göran Karlsson kommer att kretsa kring frågor om historia och moral, som de närmast sig från sin forskning om nationalsocialism respektive kommunism.

- Sal A129b

Språkliga normer – bara början till en framgångsrik kommunikation

Valeria Molnár

Valeria Molnár är professor i tyska vid SOL-centrum. Hennes föredrag tar upp ett antal punkter såsom: Kan man reducera diskussionen av ”språkliga normer” på grammatisk korrekthet? När man optimal effekt i kommunikationen med i grammatiskt avseende ”perfekta” yttranden? Vilka allmänna pragmatiska principer skall

man tillämpa för att korrekta yttranden skall vara framgångsrika i kommunikationen? På vilket sätt skall man beakta kulturspecifika normer i interkulturella sammanhang för att undvika missförstånd?

• Sal HU435

Nizar Qabbani – ett samtal om kärlek, politik och poesi i Mellanöstern

Bo Holmberg och Leif Stenberg

Bo Holmberg är professor i semitiska språk vid SOL-centrum. *Leif Stenberg* är docent i islamologi vid CTR och föreståndare för Centrum för Mellanösternstudier. De samtalar under denna programpunkt om den syriske poeten Nizar Qabbani (d. 1998) som är aktuell med en svensk antologi av dikter tolkade från arabiska av Bo Holmberg och Cecilia Persson. Qabbani kallas för ”kärlekens poet”, men kan hans poesi även vara en politisk brandfackla och hur kan förhållandet mellan poesi och politik i Mellanöstern tolkas? Qabbanis poetiska verksamhet och omvärldens bilder av honom väcker dessutom angelägna frågor om normer och normalitet, förväntningar och fördomar. Vilken roll spelar t.ex. sexualitet hos Qabbani och i dagens Mellanöstern?

14.00–15.30 _____

• Språk- och litteraturcentrums hörsal

Normala svenskar finns dom? – Reflexioner om nationella stereotyper

*Barbara Törnquist Plewa, Paul Touati, Sanimir Resic
och Vassilios Sabatakakis*

Vad är svenskt och vad är osvenskt beteende? Finns det normer för svenskhet och hur skapas de? Hur ser svenskarna på sig själva och hur ses de av andra? Dessa och andra angränsande frågor kommer att debatteras av en panel bestående av:

Barbara Törnquist Plewa är professor i öst- och centraleuropakunskap vid SOL-centrum och föreståndare för Centrum för Europaforskning vid Lunds universitet. Hon har forskat om nationalism, myter, minne och kollektiva identiteter i Öst- och Centraleuropa och är författare till bland annat *The Wheel of Polish Fortune*

och *Vitryssland – språk och nationalism i ett kulturellt gränsland*.
Barbara Törnquist Plewa är svensk medborgare, född 1960 i Polen.

Paul Touati är professor i franska med språklig inriktning vid SOL-centrum. Han forskar kring röst, retorik och dialog. Det politiska talets retorik och interkulturella dialoger är för närvarande centrala studieobjekt både i hans egen och i hans doktoranders forskning. Paul Touati är fransk medborgare, född 1950 i Marrakech (Marocko).

Sanimir Resic är grundutbildningsprefekt för SOL-centrum och docent i öst- och centraleuropakunskap med inriktning på Balkan. Han är författare till den uppmärksammade boken *En historia om Balkan* (2006) och skriver för tillfället på en bok om konflikterna i forna Jugoslavien på 1990-talet. Sanimir Resic är svensk medborgare, född 1964 i Kroatien.

Vassilios Sabatakakis är universitetslektor i nygrekiska vid SOL-centrum. Han har forskat i muntlig och skriftlig litterär produktion under medeltid och renässans och har översatt bysantinsk och nygrekisk litteratur. Just nu forskar han i manligt och kvinnligt skrivsätt i nyare grekisk prosa. Vassilios Sabatakakis är svensk och grekisk medborgare, född 1954 i Grekland.

• Sal A129b

Sjuk, tjock och ledsen. Om att stå utanför

Fredrik Nilsson, Thomas Malm, Eva Norström och Jonas Frykman

När uniformen är för trång. Fetma i kronans kläder

Fredrik Nilsson, som är forskare i etnologi, berättar om mäns erfarenheter av övervikt, med fokus på värnplikt och manlighet.

Föräret paradiset: Myt och sanning om den feta skönhetsöar

Thomas Malm är docent i humanekolog och berättar om skönhetsideal och förändrade kostvanor på Tonga, Samoa och andra öar i Söderhavet. Hör om mannen som kom i Guinness rekordbok som världens tyngsta kung och fick medalj av Viktväktarna!

Att magra i väntan på asyl

Eva Norström, universitetslektor i etnologi, talar om sorg och ätstörningar bland asylsökande till Sverige.

Det farliga landet.

Eller, varför är folk i städerna friskare än de på landsbygden?

Jonas Frykman, professor i etnologi talar om kulturella skillnader bakom sjukskrivningar i dagens Sverige.

• Sal HU435

Lika inför döden? Djur, människor och begravningar från stenåldern till nutiden

Kristina Jennbert

Normer och konventioner för en medborgare i det demokratiska Athen

Charlotte Wikander

Korståg och kyrkor – normerande ideal och avvikande realiteter

Jes Wienberg

Kristina Jennbert är arkeolog med särskilt intresse för mentalitets-historia, religionsarkeologi, speciellt nordisk förkristen religion. *Charlotte Wikander* är docent och universitetslektor i Antikens kultur och samhällsliv. *Jes Wienberg* är historisk arkeolog. Hans forskningsfält är historisk arkeologi, kyrkoarkeologi, pseudo-arkeologi samt kulturarv.

LÖRDAG 12 APRIL

09.30–10.45

- **Språk- och litteraturcentrums hörsal**

- 1968 – Revolt som normalitet**

Panelsamtal mellan Margot Bengtsson, Håkan Arvidsson, Kristian Gerner och Kim Salomon

Paneldeltagare är universitetslektorn i psykologi *Margot Bengtsson*, universitetslektorn i historia, *Håkan Arvidsson* (Roskilde Universitetscenter), professorn i historia *Kristian Gerner*. Moderator är professorn i historia *Kim Salomon*. De medverkande har alla i olika sammanhang skrivit om 1968 och Arvidsson utkommer i april med boken *”Vi som visste allt”, minnesbilder från 68*. Frågor som kommer att diskuteras är: Har 68 satt spår i dagens samhälle? Kan vi dra lärdom av 68? Började globaliseringsdebatten 68?

- **Sal A129b**

- Konstruktionen av den Andra: legitimering av våld, dominans och odemokratiska metoder**

Panelsamtal mellan Kristina Hagström Ståhl, Pierre Wiktorin och Sara Edenheim

De tre deltagarna har nyligen påbörjat var sitt forskningsprojekt vid HT-området inom ramen för ett samlat forskningsprogram om normer och värderingar i olika kontexter. Frågor som kommer att diskuteras under panelsamtalet är exempelvis: *Vilka värderingar genomsyrar samhällets föreställningar om norm och normalitet? Vad fyller det normala respektive det onormala för funktioner? Hur upprätthålls och/l eller ifrågasätts det normativa genom konstruktionen av den Andra?*

Kristina Hagström Ståhl har en Ph.D. från University of California, Berkeley. Hon arbetar med ett forskningsprojekt som har sin utgångspunkt i psykoanalytisk och feministisk kulturteori. Hennes forskning behandlar etik och estetik i den franska förintelseöverlevaren Charlotte Delbos dramatik och poesi, som skildrar trauma, överlevnad och sorgearbete, samt även minnets och förnekelsens funktioner i efterkrigstiden.

Pierre Wiktorin innehar en postdok-tjänst i religion och populärkultur. Han är också redaktör för den religionsantropologiska nättidskriften *anpere*. Han har tidigare forskat om buddhismens roll i dagens Thailand och är numera engagerad i den kristna världens diskussion om Harry Potter.

Sara Edenheim, filosofie doktor i historia. Hon har nyss påbörjat ett projekt med arbetstiteln *Constant Craving – Desiring Subjects in a Late Modern Welfare State. A case-study concerning the repatriation of human remains from Swedish museums 2003–2005* och arbetar utifrån en kritisk historiefilosofisk och psykoanalytisk teoribildning.

11.00–11.45

• Sal A129b

Är jag normal?

Ann Heberlein

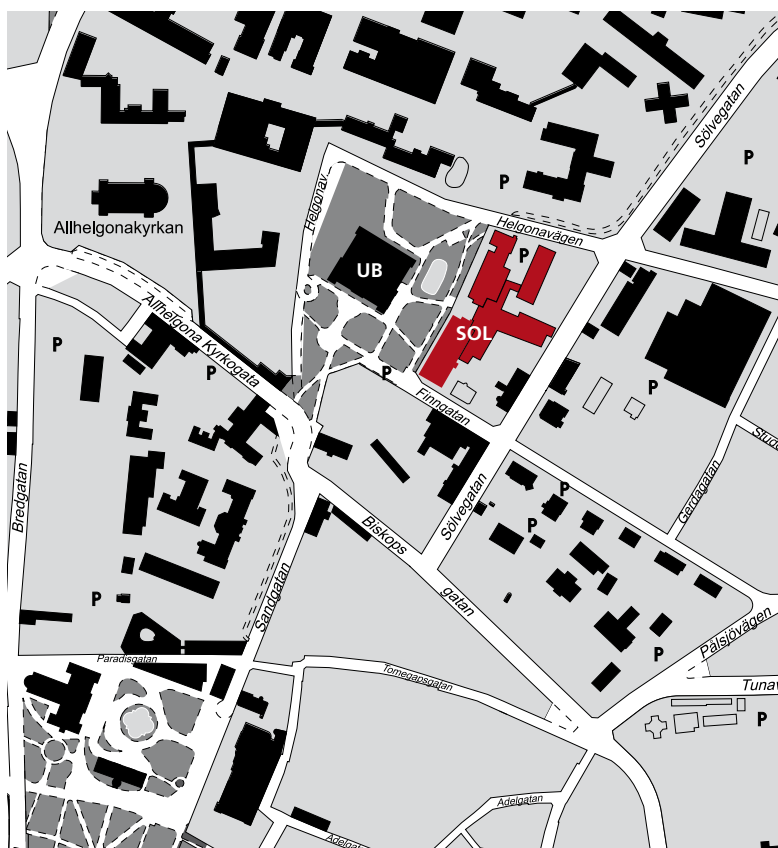
Ann Heberlein är teologie doktor i etik och forskare vid CTR. Hennes forskning berör bland annat moraliska känslor, som skuld, skam och bitterhet, moraliskt ansvar samt straff och förlåtelse. I sin föreläsning skall hon försöka besvara frågan vad det innebär att vara normal, och varför vi är så intresserade av att beteckna oss själva och andra som normala respektive onormala.

12.00–13.00

• Språk- och litteraturcentrums hörsal

”Och sen en hund såg det” – om norm och normalitet hos flerspråkiga barn

Rausingföreläsning med *Suzanne Schlyter* (se även inledningen av programmet). Det som är norm för ett enspråkigt barn är ingalunda normalitet hos ett flerspråkigt. Vi kan istället tala om en flerspråkig norm, som innebär att i exempelvis Europa kunna kommunicera på tre språk, och att veta till vem, i vilka situationer man ska tala vilket språk. Föredraget handlar om svensk-franska tvåspråkiga barn och svenska barn som lär sig franska vid 4–5 års ålder och om vikten av att kunna skilja på ytliga språkproblem – de som strider mot en tvåspråkig norm men är helt normala hos flerspråkiga – och problem av mer kommunikativ art. Vidare att kunna mäta den allmänna språkförmågan, den som ligger till grund för en god kommunikation.

SKOLBESÖK: Skolklasser som vill besöka HT-dagarna bör helst avtala tid i förväg för att vara säkra på att få plats. Kontakta Katarina Branzén, tel. 046-222 72 33, e-post: Katarina.Branzen@kansliht.lu.se

FLER EXEMPLAR: Detta program finns att hämta i universitetets huvudbyggnad, på Akademiska Föreningen, på Turistbyrån i Lund, på bibliotek i Lund och Malmö med omnejd, på vissa museer. Exemplar kan också beställas genom Kansli HT, tel. 046-222 72 33, e-post: Katarina.Branzen@kansliht.lu.se

Programmet finns också på www.ht.lu.se/htdagar

LUNDS UNIVERSITET
Humaniora och teologi